

Ministarstvo poljoprivrede
n/p. ministrici Marije Vučković
Ulica grada Vukovara 78
10000 Zagreb

Predmet: definiranje razine zaštite divljih pčela od pesticida (Posebni zahtjevi za zaštitu divljih opašivača) i zabrana sulfoksaflora

Poštovana ministrici Vučković,

ovim pismom želimo komentirati trenutni rad koji se odvija na razini EU-a i na nacionalnoj razini za definiranju razine zaštite divljih opašivača od pesticida, kao i glasanje o zabrani sulfoksaflora 31. ožujka ove godine.

Posebni zahtjevi za zaštitu divljih opašivača

Divlji opašivači igraju veliku ulogu u opašivanju naših usjeva i razmnožavanju divljih biljaka. Znanost je opširno pokazala da je raznolikost opašivača od velike važnosti kako bi se osigurala otpornost ekosustava opašivača i kako bi se osigurali visoki prinosi voća i povrća¹. Zaštita opašivača stoga je od velike važnosti za osiguravanje zaliha hrane u EU i očuvanje biološke raznolikosti.

U siječnju 2022. EFSA je objavila popratni dokument² kako bi pomogla odgovornima u sustavu upravljanja rizicima, da postave posebne ciljeve zaštite (SPG) za divlje pčele u EU-u. U ovom dokumentu EFSA tvrdi da razina znanja o divljim pčelama nije dovoljna za definiranje SPG-a na temelju pozadinske varijabilnosti i predlaže mogućnost primjene istih posebnih ciljeva zaštite kao što je odlučeno za pčele (10%). EFSA je dala niz izjava na temelju dostupnih podataka dobivenih iz regulatornih terenskih ispitivanja. Proteklih tjedana pokazalo se da se u ovakvim terenskim pokusima pesticidima tretiraju i 'kontrolna polja' te da se 'testna (ispitivana) polja' ne tretiraju samo ispitanim pesticidom nego i drugima. Stoga je osnova rada EFSA-e neznanstvena i molimo vas da je zanemarite. Kontrolno polje ne smije se tretirati, a ispitivano polje smije se tretirati samo ispitanim pesticidom.

Činjenica da su testna polja prskana pesticidima najvjerojatnije ometa toksičnost testiranih pesticida, dok se istovremeno snažno i umjetno povećava varijabilnost kolonija u kontrolnim poljima. Pri procjenjivanju rizika treba se odmah odbaciti neznanstvena praksa prskanja kontrolnih polja pesticidima. Stoga vas molimo da zatražite od Europske komisije i EFSA-e da odmah riješe ovo veliko neznanstveno i nezakonito pitanje.

¹<https://ipbes.net/assessment-reports/pollinators>

²<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2022.EN-7125>

Po našem mišljenju, razinu zaštite divljih pčela treba definirati kao a priori prag koji predstavlja razinu štete koju prihvaćamo promatrajući razliku između tretiranog usjeva i kontrolnog usjeva bez pesticida. S obzirom na nedostatak znanja o tome što se može smatrati održivom štetom za divlje oprasivače, molimo vas da ciljate na 0% štete. S regulatornog stajališta smatramo da treba izraditi protokole za utvrđivanje razlike od 3% između kontrolnog i ispitivanog polja. Biologija bumbara i solitarnih pčela omogućuje mnogo više kolonija/čahura na rubu tretiranih polja i povećava pouzdanost rezultata u usporedbi s pčelama.

Osim zaštite biološke raznolikosti, nužan je strogi cilj zaštite kako bi se uzeli u obzir brojni nedostaci postojećeg pristupa: pesticidi se testiraju određeni vremenski period, dok su im divlje pčele izložene tijekom cijele godine. Njihovi sinergijski učinci s drugim kemikalijama, patogenima, nedostatnim resursima hrane itd. ostaju neproučeni. Konačno, nemamo pojma jesu li ispitivane vrste reprezentativne za najosjetljivije vrste divljih pčela!

Stoga Vas molimo da podržite maksimalno 3% razlike između kontrolnog i testiranog polja za divlje oprasivače. Možete li nam reći koju će razinu štete podržati vaša vlada u Stalnom odboru za biljke, životinje, hranu i životinjsku hranu (PAFF odbor)?

Sulfoxaflor

Sulfoxaflor je odobren 2015. Ima isti način djelovanja kao neonikotinoidni insekticidi. Na temelju mišljenja EFSA-e u kojem se analiziraju potvrđne informacije koje je dostavio podnositelj zahtjeva, Europska komisija je predložila ograničenje korištenja ove tvari na staklenike. Od njegovog odobrenja, niz publikacija pokazuje da je štetan za pčele, a posebno za divlje pčele³. Kako bismo poštivali uredbu 1107/2009, molimo vas da glasate za zabranu ove tvari. Možete li nam, molim vas, naznačiti što će biti glasovanje Republike Hrvatske?

Unaprijed, hvala na razmatranju ovih predmeta.

Lijepi Pozdrav,

Natalija Svrtan
Zemljane staze

Zagreb, 22. ožujka 2022.

³www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC32055075/
www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC32752985/
www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC32055075/
www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC30111837/